

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Державна атестація

(українська мова з методикою викладання)

Освітня програма Середня освіта (українська мова та література)
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта
014.02 Мова і література

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компоненту	Українська мова з методикою викладання
Розробники	Кафедра української мови
Контактний телефон розробників	(0342) 59-60-08
E-mail розробників	kum@pnu.edu.ua
Формат освітнього компоненту	Денна, заочна
Обсяг освітнього компоненту	Кредити ЄКТС – 1,5 (45 год)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	консультування згідно з затвердженим розкладом із питань державного іспиту
2. Анотація до державної атестації	
Предметом державної атестації є комплекс базових питань з української мови, необхідних для викладання у школі	
3. Мета державної атестації	
Мета – з'ясувати відповідність підготовки здобувачів вищої освіти компетентностям освітньої програми	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> • здатність знати та усвідомлювати предметну область й професійну діяльність вчителя; • здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності; • здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях; • здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України; • здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно; • здатність до побудови та реалізації власної траєкторії навчання упродовж життя (навчання та самоосвіта), коригування власної професійної діяльності в контексті основних професійних вимог до вчителя; • здатність виконувати власне дослідження на належному рівні; • здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови; • здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів із використанням передових освітніх технологій; • здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань; • здатність кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, підходи, прийоми і засоби формування комунікативної компетентності учнів закладів середньої освіти; • здатність трансферу сучасних наукових досягнень у загальноосвітні навчальні заклади, у практику викладання української мови; обміну досвідом професійної діяльності та критичного аналізу власних педагогічних напрацювань; • здатність до здійснення діяльності з організації, проектування навчально-виховного процесу з української мови та окремих його складових з урахуванням особливостей типу навчального закладу, індивідуальних та вікових особливостей учнів на основі знань теорій та практики середньої освіти, методики викладання української мови; • здатність володіти основними мовознавчими поняттями, застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів; • здатність зберігати і примножувати мистецько-культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери; • здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії й історії української мови, дисциплін за вибором мовознавчого спрямування, орієнтуватися в сучасному українському лінгвістичному процесі з настановою на практичне втілення в освітньо-професійній діяльності; • здатність застосовувати сучасні методики й освітні технології викладання української мови для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах; 	

- здатність реалізовувати ефективні підходи, принципи, стратегії, технології, методи, прийоми вивчення й викладання української мови на підставі передового досвіду; розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять (зокрема в інтерактивному режимі);
- здатність ефективно і компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в професійній сфері;
- здатність вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання;
- здатність характеризувати регіональні особливості діалектного мовлення, застосовувати набуті знання під час проходження відповідних практик та в практичній роботі вчителя;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- здатність осмислювати мовознавчі концепції, володіти методами мовознавчих досліджень, компаративного аналізу;
- здатність аналізувати й застосовувати у практичній діяльності набуті знання про закономірності мовного процесу на діахронному і синхронному зрізах;
- здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сферах мовознавства, методики навчання фахових дисциплін; оцінювати результати власних наукових досліджень з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій;
- здатність оцінювати розвиток мовознавчої думки від давнини до сучасності, знати відомі праці українських і зарубіжних філософів, лінгвістів, культурологів, літературознавців;
- здатність дотримуватися принципів і правил академічної доброчесності.

5. Організація освітнього компоненту

Обсяг компоненту

Вид заняття

комплексний екзамен

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	014 Середня освіта 014.02 Мова і література	четвертий	нормативний

Зміст державної атестації

1. УКРАЇНСЬКА МОВА

1. Українська мова – національна мова українського народу. Місце української мови серед мов світу. Зв'язок української мови з іншими мовами.
2. Українська літературна мова та її головні риси. Мовна норма. Типи мовних норм. Шляхи і тенденції розвитку сучасної української літературної мови. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.
3. Голосні і приголосні звуки, їх ознаки і творення. Класифікація голосних звуків.
4. Класифікація приголосних звуків: 1) за участю голосу і шуму; 2) за місцем творення; 3) за способом творення; 4) за відсутністю чи наявністю палаталізації; 5) за звуковим враженням.
5. Позиційні та комбінаторні зміни звуків. Позиційні зміни: кількісна і якісна редукція голосних, оглушення дзвінких приголосних у кінці слова, протеза.
6. Асиміляція приголосних і її різновиди: 1) асиміляція за дзвінкістю; 2) асиміляція за глухістю; 3) асиміляція за місцем і способом творення; 4) асиміляція за м'якістю; 5) асиміляція за твердістю.
7. Дисиміляція. Спрощення у групах приголосних. Подовження і подвоєння приголосних.
8. Склад як фонетична одиниця. Теорії складу. Характеристика складів. Український складоподіл.
9. Наголос. Характер українського наголосу. Фонетичне слово. Проклітики та енклітики.
10. Фонологія як розділ науки про мову. Фонема, її функції. Головний вияв і варіанти фонemi. Диференційні ознаки фонем і їх нейтралізація. Фонологічна кореляція. Поняття про мінімальну пару.
11. Морфонологія як мовознавча дисципліна. Поняття про морф і морфону. Типи чергувань. Основні праці з питань української морфонології.
12. Морфонологічні чергування голосних: чергування /o/, /e/ // /i/; чергування /o/, /e/ // /o/; чергування

/e/ // /o/ після шиплячих і /й/; звукосполучення -ри-, -ли-, -ро-, -ло- між приголосними.

13. Історичні чергування приголосних: чергування унаслідок I, II, III палаталізацій; чергування приголосних під впливом j.
14. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови: вимова голосних, приголосних звуків; вимова звукосполучень; акцентні норми.
15. Орфографія як лінгвістична дисципліна. Основні поняття орфографії. Принципи української орфографії. Правописні проблеми кінця XX – початку XXI ст.
16. Графіка. Графічна система сучасної української літературної мови. Співвідношення між буквами і фонемами сучасної української літературної мови.
17. Слово – основна одиниця лексичної системи. Ознаки слова. Слово та поняття. Слово і номінативна функція мови. Лексичне значення слова. Типи лексичних значень слів в українській мові.
18. Структура лексичного значення. Поняття лексеми. Компонентний аналіз значення слова. Внутрішня форма слова.
19. Багатозначність слова. Причини багатозначності. Співвідношення: багатозначність – синонімія – антонімія. Характер і організація лексико-семантичних варіантів у структурі полісемантичного слова.
20. Слова з прямим і переносним значенням. Основні способи перенесення значень слів. Метафора. Метонімія. Синецдоха. Однозначні слова. Терміни. Ознаки термінів.
21. Омоніми. Шляхи походження омонімів. Співвідношення полісемії та омонімії. Міжмовні омоніми. Синоніми. Джерела синонімії. Синонімічний ряд. Домінанта синонімічного ряду. Класифікація та стилістична роль синонімів.
22. Антоніми. Загальномовні та контекстуальні антоніми. Стилiстичне використання антонімів. Пароніми. Загальна характеристика. Стилiстичне використання паронімів: паронімазія.
23. Склад української лексики з погляду її походження. Основні лексичні пласти української мови: індоевропейська, праслов'янська та спільносхіднослов'янська лексика в складі української мови. Власне українська лексика. Фонетичні, морфологічні та словотвірні особливості власне українських слів.
24. Іншомовна лексика в складі української мови. Джерела та характер запозичень. Найдавніші запозичення в лексичній системі української мови. Тюркізми. Слова старогрецького та латинського походження в складі української лексики. Їх ознаки.
25. Старослов'янізми в українській мові, їх ознаки. Стилiстичне використання старослов'янізмів. Лексичні запозичення з російської, білоруської та польської мов.
26. Слова, запозичені із західноєвропейських мов (німецької, англійської та французької), їх ознаки. Екзотизми та інтернаціоналізми (міжнаціональні слова) в складі української лексики.
27. Фонетичне, морфологічне та семантичне освоєння слів іншомовного походження. Українські слова в інших мовах. Місце іншомовних слів у лексиці української мови.
28. Лексика української мови з погляду її вживання. Поняття «активна і пасивна лексика». Застарілі слова. Історизми як вид архаїзмів. Стилiстичне використання застарілих слів. Неологізми. Причини їх виникнення. Загальномовні (узуальні) та індивідуально-авторські (оказіональні) неологізми.
29. Територіальні діалектизми, їх види. Жаргонізми та арготизми в українській мові. Загальна характеристика. Професійна лексика.
30. Склад української лексики з погляду її функціонально-стильового використання: загальноновживана (міжстильова) лексика і стилістично маркована: розмовно-побутова, суспільно-політична, офіційно-ділова, науково-термінологічна: емоційно-експресивна і книжна лексика.
31. Основні класифікації фразеологізмів. Лексико-граматичні зміни у фразеологічних одиницях: скорочення лексичного складу, заміна одного компонента іншим, розширення і звуження обсягу їх значень.
32. Джерела української фразеології: професійне, античне, релігійне. Художня література (українська та зарубіжна) як джерело фразеологізмів.
33. Системні відношення у фразеології: полісемія, омонімія, синонімія та антонімія фразеологічних одиниць. Явище варіантності у сфері фразеології. Пареміологія. Паремії. Види паремій. Загальна характеристика.
34. Предмет і завдання лексикографії. Словник. Основні типи словників. Енциклопедичні та лінгвістичні словники. Загальна характеристика.
35. Слово як об'єкт морфемного та словотвірного аналізу. Морфеміка. Морфема – мінімальна значуща

частина слова. Морф. Аломорф. Варіанти морфеми. Коренева морфема.

36. Характеристика афіксальних морфем: префікс, суфікс (нульовий суфікс), закінчення, постфікс, інтерфікс, конфікс, уніфікс. Афіксоїди (суфіксоїди та префіксоїди). Основа слова. Основні зміни в морфемній будові слова: спрощення, перерозклад, ускладнення.
37. Способи словотворення в сучасній українській мові. Неморфологічні способи словотворення: лексико-семантичний, лексико-синтаксичний, морфолого-синтаксичний (його різновиди: субстантивація, ад'ективація, прономіналізація, адвербіалізація). Основні різновиди морфологічного способу словотворення: суфіксальний, безафіксний (нульова суфіксація), префіксальний, префіксально-суфіксальний, постфіксальний, основоскладання, абревіація.
38. Граматика української мови, її зміст і завдання, основні поняття граматики: граматична категорія, граматичне значення, граматична форма. Способи і засоби вираження граматичного значення.
39. Вчення про частини мови. Принципи поділу слів на частини мови. Класифікація частин мови. Явища переходу в системі частин мови.
40. Іменник як частина мови, загальна характеристика категоріального значення, морфологічних ознак, синтаксичних функцій. Лексико-граматичні розряди іменника.
41. Категорія роду іменників. Іменники спільного роду. Хитання в роді. Рід невідмінюваних іменників. Стилстичне використання категорії роду. Персоніфікація.
42. Категорія числа іменників. Однинні та множинні іменники. Залишки форм двоїни в сучасній українській мові.
43. Категорія відмінка іменників. Відмінкова система іменника сучасної української мови. Основні значення відмінків.
44. Поділ іменників на відміни та групи. Іменники, що знаходяться поза відмінами. Особливості словозміни іменників I відміни. Особливості словозміни іменників II відміни. Особливості словозміни III і IV відмін іменників. Словотвір іменників. Субстантивація.
45. Прикметник як частина мови, загальна характеристика значення, морфологічних ознак і синтаксичних функцій. Лексико-граматичні розряди прикметників, їх значення, творення і вживання. Перехідні лексико-граматичні розряди прикметників.
46. Ступені порівняння прикметників (синтетичні та аналітичні форми). Прикметники, що не утворюють ступенів порівняння. Повні і короткі прикметники. Стягнені та нестягнені форми повних прикметників. Словозміна прикметників. Словотвір прикметників.
47. Числівник як частина мови, загальна характеристика значення, морфологічних ознак і синтаксичних функцій. Формування числівника як частини мови. Нумералізація.
48. Розряди числівників за значенням. Групи числівників за будовою. Відмінювання і правопис числівників. Синтаксичні зв'язки числівників з іменниками.
49. Займенник у системі частин мови: специфіка значення, морфологічних ознак і синтаксичних функцій. Розряди займенників за значенням. Відмінювання і правопис займенників. Пронімінація. Перехід займенників до інших частин мови.
50. Дієслово як частина мови, загальна характеристика значення, морфологічних ознак, синтаксичних функцій. Дієслівні форми. Типи дієслівних основ.
51. Категорія виду дієслова, її значення. Способи і засоби творення видових пар. Одновидові та двовидові дієслова.
52. Категорія перехідності / неперехідності дієслів. Категорія стану дієслів.
53. Категорія способу дієслів. Значення, творення і вживання способових форм.
54. Категорія часу дієслів. Значення, творення і вживання часових форм. Поділ дієслів на дієвідміни. Словозміна дієслів архаїчної групи. Словотвір дієслів.
55. Дієприкметник, його значення, морфологічні ознаки і синтаксичні функції. Предикативні форми на *-но*, *-то*. Дієприслівник, його значення, морфологічні ознаки і синтаксичні функції.
56. Прислівник у системі частин мови, його значення, морфологічні ознаки і синтаксичні функції. Розряди прислівників за значенням. Словотвір прислівників. Адвербіалізація.
57. Сполучник як частина мови, загальна характеристика. Групи сполучників за значенням, за будовою, за способом уживання в реченні. Розмежування сполучників і сполучних слів. Кон'юнкціоналізація.
58. Частка як частина мови, функції часток у реченні. Функціонально-семантична класифікація часток. Групи часток за походженням та місцем розташування в реченні. Партикуляція.
59. Вигук у системі частин мови. Класифікація вигуків за значенням. Групи вигуків за походженням та будовою. Інтер'ективація. Звуконаслідувальні слова.

60. Словосполучення та інші сполучення слів. Типи словосполучень за частиномовним вираженням головного слова. Типи підрядного зв'язку в словосполученні. Семантичні відношення між компонентами словосполучення.
61. Речення як основна синтаксична одиниця. Ознаки речення. Класифікація речень за метою висловлювання, ставленням до дійсності, інтонацією. Ознаки простого речення. Види простих речень (двоскладні, односкладні, нечленовані; поширені, непоширені). Функція простого речення у різних стилях.
62. Підмет як головний член двоскладного речення. Види підметів, морфологічні засоби їх вираження.
63. Види присудків. Простий дієслівний та простий дієслівний ускладнений присудок. Дієслівний складений присудок. Іменний складений присудок. Тире на місці пропущеної дієслівної зв'язки. Обов'язкове і факультативне тире.
64. Другорядні члени речення. Означення, види означень, засоби їх вираження.
65. Додаток. Види додатків. Морфологічне вираження. Обставина. Види обставин, засоби вираження.
66. Односкладні речення. Синонімія односкладних і двоскладних речень. Односкладні речення іменного типу: називні, генітивні, вокативні.
67. Односкладні речення дієслівного типу: особові односкладні речення (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові). Безособові та інфінітивні речення.
68. Неповні речення, їх різновиди: контекстуальні, ситуативні, еліптичні.
69. Просте ускладнене речення. Однорідні члени речення. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. Пунктуація.
70. Відокремлені члени речення: означення (узгоджені, неузгоджені, прикладки), обставини, додатки. Уточнювальні відокремлені члени речення.
71. Речення зі вставними і вставленими компонентами (спільне і відмінне). Речення зі звертаннями. Пунктуація.
72. Складне речення. Структурно-семантичні ознаки складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення.
73. Сурядність і підрядність у складному реченні. Перехідні випадки між сурядністю і підрядністю. Складносурядні речення. Змістові відношення між частинами складносурядного речення. Розділові знаки.
74. Складнопідрядні речення. Складнопідрядні речення нерозчленованої структури (з підрядними означальними, займенниково-співвідносними та з'ясувальними).
75. Складнопідрядні речення розчленованої структури з підрядними обставинними.
76. Складнопідрядні речення з кількома підрядними: з однорідною супідрядністю, з неоднорідною та послідовною підрядністю, з кількома підрядними змішаного типу. Особливості пунктуації.
77. Безсполучникові складні речення з однотипними частинами. Змістовні відношення між частинами, інтонація, розділові знаки.
78. Безсполучникові складні речення з неоднотипними частинами. Двокрапка (змістові відношення між частинами та інтонація). Тире (змістові відношення між частинами та інтонація).
79. Період в українській мові; його структурні типи, особливості інтонації та пунктуації. Класичний період. Інші види періодів: обернений, обрамлений, обірваний.
80. Пряма мова. Розділові знаки при прямій мові. Заміна прямої мови непрямою. Невласне пряма мова.
81. Складні речення з різними видами зв'язку (складна синтаксична конструкція).
82. Текст, його складники і особливості. Складне синтаксичне ціле. Засоби і способи поєднання частин складного синтаксичного цілого.
83. Пунктуація. Розвиток української пунктуації. Принципи української пунктуації.
84. Загальна характеристика курсу «Стилістика і культура мови», його предмет і завдання.
85. Поняття мовного стилю. Загальна характеристика системи стилів, їх основні ознаки. Емоційно-експресивні різновиди стилів.
86. Поняття норми літературної мови. Види норм і їх загальна характеристика.
87. Стилістичне використання багатозначності. Помилки, пов'язані із нехтуванням багатозначності.
88. Стилістичні можливості антонімії. Антонімія і точність мовлення.
89. Синоніміка лексична, фразеологічна, словотвірна, граматична. Міжстильові синоніми.
90. Омоніми і пароніми як стилістичні категорії. Міжмовна омонімія.
91. Функції і використання у різних стилях архаїзмів та історизмів. Старослов'янізми.
92. Стилістичне використання територіальних та соціальних діалектів.

93. Функціонально-стильові та стилістичні характеристики фразеологізмів.
94. Стилiстичне використання словотвiрних засобiв сучасної української мови.
95. Стилiстичні можливостi роду iменника та граматичної категорiї числа.
96. Прикметник. Короткі та повні форми. Стилiстичні можливостi простих i складених форм ступенiв порiвняння прикметникiв.
97. Стилiстичні особливостi дiєслiвних форм i категорiй.
98. Стилiстичні ресурси простого речення. Його функцiї i частота вживання у рiзних стилях мови.
99. Стилiстичні ресурси складного речення. Його функцiї i частота вживання у рiзних стилях мови.
100. Загальна характеристика стилiстичних фігур сучасної української мови.
101. Анафора, епiфора, анепiфора, епанафора, їх стилiстичне використання.

2. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

1. Методика викладання української мови як наука i навчальна дисциплiна.
2. Значення шкiльного курсу української мови та його мiсце серед iнших навчальних дисциплiн. Змiст i побудова шкiльного курсу «Українська мова».
3. Принципи побудови та змiст чинних програм i пiдручникiв з української мови для 1-4 i 5-9 класiв. Чотири змiстові лiнii навчання рiдної мови.
4. Методи й прийоми вивчення української мови.
5. Методи теоретично-практичного вивчення мови. Система усних i письмових тренувальних вправ i завдань.
6. Види мовного розбору в школі, його значення, прийоми виконання.
7. Типи урокiв за метою проведення, їх структура та методичні вимоги.
8. Норми та критерiї оцiнювання навчальних досягнень учнiв 5-9 класiв з мови.
9. Повторення з рiдної мови, його види та методика проведення; систематизацiя знань.
10. Методика вивчення фонетики, графіки, орфоепiї, їх зв'язок з орфографiєю.
11. Змiст i завдання шкiльного курсу з лексикологiї. Словникова робота на уроках мови.
12. Методика вивчення фразеологiї, шляхи засвоєння фразеологізмiв.
13. Методи, прийоми вивчення будови слова та словотворення.
14. Значення i завдання вивчення частин мови у 6-7 класах.
15. Мiсце занять iз синтаксису в школі, його зв'язки з морфологiєю, пунктуацiєю.
16. Значення та мiсце орфографiї. Основні принципи та методика засвоєння орфограм.
17. Система завдань з орфографiї, методика проведення. Види орфограм. Орфографiчний розбiр.
18. Найважливіші принципи пунктуацiї, пунктограма її види, пунктуацiйний розбiр.
19. Види робiт з розвитку зв'язного писемного мовлення у 5-7 класах, методи проведення.
20. Види робiт з розвитку зв'язного писемного мовлення у 8-9 класах, їх оцiнювання.
21. Мiсце занять з розвитку усного зв'язного мовлення, його види i методи проведення.
22. Перекази, їх види, методика написання та оцiнювання.
23. Види творiв на уроках мови, методика їх проведення й оцiнювання.
24. Основні поняття стилiстики в школі, їх змiст та характер стилiстичних умiнь учнiв.
25. Методика використання картин художникiв та проведення творчих робiт за картинами.
26. Факультативні заняття з української мови. Елементи наукового дослідження учнiв.
27. Значення, змiст i завдання позакласної роботи з мови, її форми. Мовний гурток.
28. Методика роботи з мови у 10-11 класах, змiст, обсяг та узагальнення знань.
29. Робота над мовою у зв'язку iз вивченням української лiтератури.
30. Методична робота вчителя-словесника. Змiст i форми роботи методоб'єднання.
31. Кабiнет української мови в школі, його обладнання та форми роботи.
32. Методика використання рiзних типiв словникiв на уроках рiдної мови.
33. Форми iндивiдуальної роботи з учнями над повторенням i поглибленням знань з української мови та формування комунікативних умiнь.
34. Внутрiпредметні зв'язки на уроках української мови, їх типологiя.
35. Мiжпредметні зв'язки на уроках мови (з лiтературою, iсторiєю, бiологiєю, географiєю та iн.).

Захист бакалаврських робiт вiдбувається вiдповiдно до положення: URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/03/%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B4%D0%BE->

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»: URL: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protseesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protseesu-v-DVNZ-«Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliia-Stefanyka».pdf).
Умови допуску до підсумкового контролю	Загальні 100 балів включають: по 50 балів за кожну предметну складову Виконання навчального плану в повному обсязі

7. Політика курсу

Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до „Положення 1” (URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf>) і „Положення 2” (URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc)

8. Рекомендована література

Українська мова:

1. Алексієнко Л. А., Зубань О. М., Козленко І. В. Морфологія сучасної української мови: [Морфологія. Словотвір. Парадигмологія]: навч. посіб.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський ун-т, 2014. 675 с.
2. Алексієнко Л. А. І. В. Козленко. Граматичний словник українських дієслів : у 2 т. К. : Київський ун-т, 1998.
3. Барчук В. Граматична темпоральність: Інтервал. Час. Таксис : монографія. Івано-Франківськ : Сімик, 2011. 415 с.
4. Безпояско О. К. Іменні граматичні категорії. К. : Наук. думка, 1991. 171 с.
5. Безпояско О. К., Городенська К. Г. Морфеміка української мови. Київ : Наук. думка, 1987. 211 с.
6. Бойко В. М., Давиденко Л. Б. Граматика української мови: морфеміка, словотвір, морфологія : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2014. 246 с.
7. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. К. : Академія, 2006. 368 с.
8. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ, 1993.
9. Вихованець І. Р. Система відмінків української мови. К. : Наук. думка, 1987. 231 с.
10. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови: академічна граматики української мови. Київ : Пульсари, 2004. 400 с. URL: <http://1576.ua/books/3368>
11. Глазова О. П. Українська пунктуація : навчальний посібник. Харків, 2004.
12. Глібчук Н., Добосевич У. Словник міжчастиномовних омонімів сучасної української мови. Львів : Апріорі, 2016. 640 с.
13. Городенська К. Г. Граматичний словник української мови : Сполучники. Херсон : Вид-во ХДУ, 2007. 340 с.
14. Городенська К. Г. Сполучники української літературної мови : монографія. К. : Вид. дім Дмитра Бурого, 2010. 208 с.
15. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 336 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=1239>
16. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської. Київ : Видавничий дім Дмитра Бурого, 2017. 752 с.

17. Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: Вступ. Іменні частини мови : збірник тестів. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2019. 152 с.
18. Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська літературна мова. Практична морфологія: [навч. посібник, рекомендовано МОН України]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 588 с.
19. Джочка І. Ф. Сучасна українська літературна мова. Морфологія ДНЧМ: матеріали до хрестоматії з дисципліни. Івано-Франківськ: НБ ПНУ, 2018. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=7819>
20. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови : підручник. Київ, 2010.
21. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови: Синтаксис. Донецьк, 2001.
22. Загнітко А., Каратаєва А. Словник часток : матеріали і статті : науково-навчальне видання.. Донецьк : ДонДУ, 2012. 382 с.
23. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. Київ : УкрДНШКСЮ, 1998. 162 с.
24. Колібаба Л., Фурса В. Словник дієслівного керування. К. : Либідь, 2016. 656 с.
25. Костусяк Н. М. Категорія ступенів порівняння прикметників і прислівників. Луцьк: Вежа, 2002. 179 с.
26. Критська В.І., Недозим Т.І., Орлова Л.В., Пуздирева Т.К., Романюк Ю.В. Граматичний словник української літературної мови. Словозміна: Близько 140 000 слів / Відп. ред. Н.Ф. Клименко. К : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2011. 760 с.
27. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
28. Лозова Н. Є. В. Б. Фридрак. Дзвона чи дзвону? або -а (-я) чи -у (-ю) в родовому відмінку : Словник-довідник. К. : Наук, думка, 2007. 168 с.
29. Лукінова Т. Б. Числівники в слов'янських мовах (порівняльно-історичний нарис). К. : Наук. думка, 2000. 370 с.
30. Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові. К., 1974. 184 с.
31. Плющ М. Я. Граматика української мови : у 2 ч. Ч. І. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник. Київ : Вища школа, 2005. 286 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=1414>
32. Русанівський В. М. Дієслово – рух, дія, образ. К. : Рад. школа, 1977. 111 с.
33. Семенюк О.А. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія : збірник вправ і завдань. Івано-Франківськ : видавець Голіней О.М., 2018. 168 с.
34. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / Голянич М.І. ; за редакцією М.І.Голянич. Івано-Франківськ : Сімік, 2011. 272 с.
35. Стилїстика української мови. Короткий словник термінів / Укладач Валентина Грещук. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 44 с.
36. Сучасна українська літературна мова : підруч. / А.П. Грищенко та ін. К. : Вища шк., 2002. 439 с.
37. Сучасна українська літературна мова : підруч. / за ред. М. Я. Плющ. – К. : Вища шк., 2003. 430 с.
38. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / за ред. І. К. Білодіда. К : Наук. думка, 1969. 436 с.
39. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / за заг. ред. акад. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1973. 440 с.
40. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика : підруч. / А.К. Мойсієнко та ін. К. : Знання, 2013. 340 с.
41. Сучасна українська мова: Морфологія: Підручник. Затверджено МОН / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013. 524 с.
42. Сучасна українська літературна мова. Фонетика : навч. посіб. / Н. Плющ та ін. К. : ВПЦ „Київський університет”, 2002. 173 с.
43. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української літературної мови : навчальний посібник. Київ : Знання, 2007. 494с.
44. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. Київ : Наук. думка, 2019. 392 с.
45. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ, 2004.

Методика викладання:

1. Глянєнко К. Розвиток комунікативних здібностей учнів на уроках української мови // Наукові

- записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 132. – С. 138-141.
2. Горошкіна О.М. Сучасний урок української мови: від планування до проведення. – Х.: Основа, 2010. – 111 с. (Б-ка журн. “Вивчаємо українську мову та літературу”; Вип. 5 (78)).
 3. Горошкіна О.М. Формування мовної особистості учня / О.М. Горошкіна, О.С. Кузьмішина, Н.В. Мордовцева, А. В. Нікітіна та ін. – Луганськ: СПД Резніков В.С., 2009. – 304 с.
 4. Грибан Г.В. Практикум з методики викладання мови: навч.-метод. посіб. / Г.В.Грибан, О.А.Кучерук. – 2-е вид. – К.: Кондор, 2010. – 160 с.
 5. Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2004. – 1-2. – 64 с.
 6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – Академвидав, 2004. – 352 с.
 7. Дороз В.Ф. Методика викладання української мови: навч. пос. К.: Центр навч. літ-ри, 2008. – 176с.
 8. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури // Педагогічні науки. – 2011. – Вип. 60. – С. 356-362.
 9. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт, 2003. – 261 с.
 10. Караман О.С. Методика викладання української мови в гімназії. – К.: Ленвіт, 2000. – 272 с.
 11. Кардаш Л. Лінгвістичні, психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади розвитку зв'язного мовлення школярів на уроках української мови // Молодий вчений. – 2017. – № 5. – С. 360-364.
 12. Кілочок В. Використання ІКТ на уроках української мови й літератури та у виховній роботі класного керівника // Таврійський вісник освіти. – 2016. – № 4. – С. 226-231. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2016_4_44
 13. Кобцев Д.А. Українська мова. 5-7 класи: критерії оцінювання, тестові завдання, дидактичні матеріали, методичний коментар, соціокультурний принцип систематизації текстів. – Харків: Вид. група «Основа», 2007. – 256 с.
 14. Коваль Г.П. Методика викладання української мови. – 2-е вид., допрац. та доповн. / Г.П.Коваль, Н.І.Деркач, М.М.Наумчук. – Тернопіль: Астон, 2008. – 287 с.
 15. Козир М. Аргументація як інтелектуально-комунікативна діяльність учнів 5-7 класів на уроках української мови // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія. – 2014. – Вип. 41. – С. 42-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2014_41_10
 16. Копусь О. А. Дидактична стратегія як проект керованої діяльності підготовки майбутніх магістрів-філологів // Наука і освіта. – № 1. – 2011. – С. 47–50.
 17. Копусь О. А. Застосування активних методів навчання у формуванні фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів // Наукові записки : науковий збірник. – К. : НПУ імені М. М. Драгоманова, 2012. – Вип. CIV(104). – С. 102–111.
 18. Копусь О. А. Концептуальні підходи до розроблення змісту й організації процесу формування у майбутніх магістрів-філологів професійної мовленнєвої компетенції // Українська мова і література в школі. – № 2 (88). – 2011. – С. 46–51.
 19. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www. URL: http://ualib.com.ua/br_6601.html
 20. Криворученко С. Виховання учнів на уроках української мови та літератури засобами літературного краєзнавства // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. – 2017. – № 3. – С. 224-230.
 21. Кучеренко І. Цілевизначення як основа проектування сучасного уроку української мови // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. – 2013. – Вип. 40. – С. 209-213.
 22. Мандрик Н. До проблем сучасного уроку української мови // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2014. – Вип. 8. – С. 139-142.
 23. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.І.Пентилюк: Підручник для студентів. – К.: Ленвіт, 2000. – 264 с.
 24. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / кол. авт. за ред. М. І. Пентилюк ; М. І. Пентилюк, С. О. Караман, О. В. Караман, О. М. Горошкіна та ін. – К. : Ленвіт, 2009. – 400 с.
 25. Нагрибельна І. Методика навчання лексики на уроках української мови // Молодий вчений. – 2017. – № 4. – С. 402-405.

26. Нетрадиційні уроки. Українська мова. 5-12 класи / Укладач Л.І. Нечволод. – Харків: Торсінг Плюс, 2008. – 256 с.
27. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя-словесника : монографія. – К. : Ленвіт, 2013. – 338 с.
28. Остапенко Н. М. Технологія сучасного уроку рідної мови : навч. посіб. / Наталя Миколаївна Остапенко, Тетяна Володимирівна Симоненко, Вікторія Миколаївна Руденко. – К. : Академія, 2011. – 248 с.
29. Педагогічна майстерність : підручник / за ред. І. А. Зязюна. – 3_тє вид., допов. і переробл. – К. : СПД Богданова А.М., 2008. – 376 с.
30. Пентилюк М. І. Сучасний урок української мови / Марія Іванівна Пентилюк, Тетяна Григорівна Окуневич. – Х. : Основа, 2007. – 176 с.
31. Плиско К.М. Теорія і методика навчання української мови в середній школі. – Харків, 2001. – 114 с.
32. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах. – К.: Ленвіт, 2003. – 302 с.
33. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Рідна мова. 5-12 класи. – К., 2007. – 176 с.
34. Семенів Н. Особливості використання електронного підручника на уроках української мови // Проблеми сучасного підручника. – 2016. – Вип. 16. – С. 384-392. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2016_16_36
35. Семенов О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. – Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. – 404 с.
36. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів: Монографія. – Черкаси : Вид. Вовчок О. Ю., 2006. – 328 с.
37. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.: метод. посібн. / Пометун О. І, Пироженко Л. В. За ред. О. І. Пометун. – Київ, 2004. – 192 с.
38. Шелехова Г. Формування мовної особистості як умова мовленнєвого розвитку учнів основної школи на уроках української мови // Рідне слово в етнокультурному вимірі. – 2013. – С. 543-552.
39. Шубак Г. Використання організаційних форм навчальної діяльності учнів на уроках української мови у класах з малою наповненістю учнів. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsev_2012_2012_70

Кафедра української мови